

RAPORT

privind activitățile întreprinse în anul 2022 în vederea realizării obiectivelor din Planul de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare a horticulturii în Republica Moldova pentru anii 2021-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 840/2020

Nr. crt.	Obiective generale/obiective specifice/acțiuni	Termene de realizare	Responsabili de executare	Parteneri	Indicatori de monitorizare	Activitățile întreprinse întru executarea acțiunii în Anul 2022			
						Activitățile	Entitatea	Gradul de realizare/nerealizare	Argumentare
1.	Reducerea barierelor tarifare pentru exportul de produse horticoale	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Ministerul Economiei	<p>Volumul produselor horticoale exportate;</p> <p>numărul țărilor unde se exportă</p>	<p>• Exportul producției de mere proaspete, preponderant este efectuat în țările CSI (Federația Rusă), unde în perioada ultimilor 5 ani s-a realizat în pondere de cca 94-97% din exportul total.</p> <p>În anul 2022, ținând cont de majorarea cheltuielilor de logistică a exportului, din cauza schimbării traseului de export spre Federația Rusă, ca urmare a războiului, precum și ținând cont de embargoul impus de Federația Rusă, ponderea exportului total de mere spre această piață a constituit cca 71,5%, sau cu peste 20% mai puțin ca în anii precedenți.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Totodată, harta țărilor unde s-au exportat merele moldovenești, în anul 2022 s-a extins până la 33 țări, față de 18 țări în anul 2021. • La fel, exportul pe piața României a crescut de la cca 950 tone în anul 2021, la peste 10600 tone în anul 2022, inclusiv creșteri semnificative a exportului au avut și în alte țări cum ar fi: Kîrghîzstan, Arabia Saudită, Qatar, EAU, Spania și altele. • Exportul de prune în anul 2022 a scăzut semnificativ de la 52,81 mii tone în anul 2021, la 36,83 mii tone în anul curent, sau cu peste 30%. Acest lucru a fost datorat recoltei mai mici ca urmare a secetei severe, cât și războiului din Ucraina și complicarea logisticii de export pe piețele tradiționale, inclusive cea a Federației Ruse. <p>Cele mai mari cantități de prune în anul 2022 au fost exportate în România, care înregistrează o pondere de cca 34% din exportul total, urmată de Federația Rusă cu 18,2%, Kazahstan cu 11,9% și Germania cu 8,8 %.</p> <ul style="list-style-type: none"> • În anul 2022, exportul de struguri de masă a crescut față de anul 2021 cu cca 7%. • Cea mai mare pondere în exportul de struguri o deține piața României cu cca 27,04%, urmată de Federația Rusă cu cca 21,64%, Kazahstan 18,75% și Ucraina cu peste 10% în anul 2022 a scăzut semnificativ de la 52,81 mii tone în anul 2021, la 36,83 mii tone în anul curent, sau cu peste 31%. • Cu excepția României și Poloniei, exportul de struguri de 	<p>MAIA ANSA ME APM USAID</p>	<p>Realizat</p>	

					<p>masă rămâne în continuare dependent de piața din est, unde Federația Rusă, Kazahstan și Ucraina dețin o pondere de cca 50% din exportul total.</p> <p>În sezonul de comercializare 2022, exporturile de cireșe au depășit 14.000 de tone (13 milioane de dolari), o creștere cu 150 la sută față de media din 2015-2017, în timp ce exporturile de caise au depășit 7.500 de tone (4,4 milioane de dolari), dublu față de media din 2015-2017.</p> <p>Canțitățile exportate către UE au înregistrat cea mai mare creștere (o creștere de 78% a exporturilor de caise față de sezonul precedent), această tendință fiind așteptată să continue, deoarece o suprafață mai mare de livezi moderne plantate cu soiuri solicitate de piață va începe să dea roade în următorii ani. Sezonul 2021-2022 a fost un record și pentru producția și exportul de mere din Moldova, fiind produse 665.000 de tone, dintre care 245.000 de tone (37 la sută) au fost exportate la un nivel record în 29 de state, inclusiv UE (Spania și Franța), Asia (Laos, Malaezia și Bangladesh) și Africa (Angola).</p> <p>Pe parcursul anului 2022, producătorii agricoli din Republica Moldova au exportat, în total, cca 368,8 mii tone de fructe și legume proaspete ale principalelor specii de produse horticoale, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fructe proaspete: • Mere - 204,9 mii tone; • Prune - 38,0 mii tone; • Caise - 7,8 mii tone; • Persici - 3,0 mii tone; • Cireșe - 14,6 mii tone; • Vișine - 4,0 mii tone; • Struguri - 78,8 mii tone; • Zmeură, - 0,5 mii tone; • Pere - 0,5 mii tone; • Gutui - 0,04 mii tone; • Nectarine - 0,3 mii tone. • Total 352,4 mii tone • Legume proaspete; • Cartofi - 0,4 mii tone; • Ceapă - 9,1 mii tone; • Morcovi - 3,3 mii tone; • Sfeclă roșie - 0,4 mii tone; • Varză, - 0,9 mii tone; • Roșii - 0,2 mii tone; • Castraveți - 0,2 mii tone, • Pepene verde - 1,0 mii tone; 			
--	--	--	--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • Vinete - 0,9 mii tone; • Conopidă - 0,003 mii tone; • Total - 16,4 mii tone. <p>Ministerul a elaborat note informative prin care a argumentat necesitatea majorării cotelor de export al producției agricole pe piața Uniunii Europene. Prin urmare Consiliul Uniunii Europene a adoptat un regulament de liberalizare pe termen de 1 an a comerțului în privința celor șapte produse agricole care au fost majorate, unele chiar dublate, după cum urmează: Prune – de la 15 000 tone la 40 000 tone (+25 000 tone); Struguri – de la 20 000 tone la 58 000 tone (+38 000 tone); Mere - de la 40 000 tone la 80 000 tone (dublare); Suc de struguri – de la 500 tone la 1 000 tone (dublare); Cireșe – de la 1 500 tone la 3 000 tone (dublare); Roșii – de la 2 000 tone la 4 000 tone (dublare); Usturoi – de la 220 tone la 440 tone (dublare).</p> <p>La data de 5 iulie curent, propunerea Comisiei a fost examinată și aprobată de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene.</p>				
4.	Analiza periodică a barierelelor tarifare și netarifare pentru exportul produselor horticole	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Economiei; Agenția de Investiții	<p>Analiză a barierelelor tarifare efectuată anual;</p> <p>acțiuni pentru reducerea barierelelor revizuite după caz</p>	<p>MAIA a elaborat Ordinului Ministerului nr.40 din 3 martie 2022 Cu privire la instituirea Grupului de Lucru pentru elaborarea, monitorizarea și evaluarea implementării politicilor de promovare și comercializare externă a produselor agroalimentare autohtone.</p> <p>În conformitate cu Hotărârea Guvernului Federației Ruse nr. 736 din 31.07.2014, Federația Rusă a introdus taxe vamale pentru importul mărfurilor originare din RM, pentru 19 poziții tarifare din NCM, printre care se numără: carne, grâu și meslin, orz, ovăz, porumb, cereale, făină de cereale, semințe de floarea soarelui, trestie de zahăr, fructe și legume, bere, vin, alcool etilic, mobilier. Aplicarea acestor măsuri tarifare și netarifare reprezintă o restricție disimulată în comerțul internațional, în sensul normelor Organizației Mondiale a Comerțului, precum și în sensul Acordului de comerț liber din cadrul CSI. În cadrul Ședinței interguvernamentale moldo-ruse pentru cooperare economică din anul 2022 urma să fie discutat subiectul revizuirii taxelor vamale pentru importul celor 19 poziții tarifare originare din RM pe piața Federației Ruse, dar din cauza situației din regiune aceasta a fost suspendată.</p> <p>Uniunea Europeană:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cota de acces fără taxe (de bază): 40 mii tone - Cota de acces fără taxe (suplimentară): 40 mii tone <p>Republica Arabă Egipt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taxa de import: MD - 40%, UE – 0% - Negocierea Acordului de Liber Schimb – doar la 	MAIA ME Moldova Fruct	Parțial Realizat	

						<p>începuturi</p> <p>India:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taxa de import: MD - 75%, UE – 75% - Program de testare fitosanitară pentru MD (2018): 1 din 10 containere - Suport formal și informal pentru finalizarea rapidă programului de testare fitosanitară. <p>Consiliul Uniunii Europene a adoptat un regulament de liberalizare pe termen de 1 an a comerțului în privința celor șapte produse agricole care au fost majorate, unele chiar dublate, după cum urmează:</p> <p>Prune – de la 15 000 tone la 40 000 tone (+25 000 tone); Struguri – de la 20 000 tone la 58 000 tone (+38 000 tone); Mere - de la 40 000 tone la 80 000 tone (dublare); Suc de struguri – de la 500 tone la 1 000 tone (dublare); Cireșe – de la 1 500 tone la 3 000 tone (dublare); Roșii – de la 2 000 tone la 4 000 tone (dublare); Usturoi – de la 220 tone la 440 tone (dublare).</p>			
6.	Elaborarea și implementarea programului permanent de dezvoltare a capacităților de management în domeniul exporturilor (<i>Academia exportatorilor</i>)	Anual Trimestrul IV	Camera de Comerț și Industrie	<p>Agenția de Investiții;</p> <p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;</p> <p>Instituția Publică Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenariatului ;</p> <p>asociațiile de profil</p>	<p>Program elaborat și implementat;</p> <p>numărul de beneficiari</p>	<p>Pe parcursul anului 2022, IP ODA a gestionat 8 Programe de suport în Afaceri, care contribuie la lansarea și dezvoltarea unei afaceri inclusiv prin consolidarea competențelor antreprenoriale și organizatorice, prin facilitarea accesului la consultanță/mentorat, instruire și finanțare (granturi/garanții).</p> <p>Unul dintre programele de suport destinate exportatorilor implementat de IP ODA este <i>Programul de creștere a competitivității întreprinderilor mici și mijlocii și internaționalizare a acestora</i> aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 439/2020. Prin intermediul Programului, pe parcursul anului 2022, au fost acordate 600 consultații individuale solicitanților privind susținerea proiectelor investiționale. La fel au fost aprobate spre finanțare 62 proiecte investiționale, dintre care:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 34 proiecte investiționale aprobate spre finanțare sub formă Grant; - 28 proiecte investiționale aprobate spre finanțare sub formă de Business Voucher, cu o valoare a alocațiilor din bugetul de stat de 1,796 mil. lei; - Suma granturilor aprobată spre finanțare – 44,456 mil. lei; - Volumul investițiilor preconizat în economie – 96,630 mil. lei. <p>Suplimentar, în scopul sporirii nivelului de cunoștințe și de dezvoltare a capacităților de management în domeniul exporturilor, pe parcursul anului 2022, prin intermediul <i>Programului de instruire continuă „ Gestiunea Eficientă a Afacerii”</i> au fost instruite 93 de persoane, antreprenori și potențiali antreprenori privind operațiunile de export-import.</p>	IP ODA	Realizat	

7.	Organizarea cursurilor anuale pentru reprezentanții corpului diplomatic moldovenesc de peste hotare în domeniul economic / comercial pentru a oferi informații despre avantajele comparative ale Republicii Moldova în sectorul horticola și asigurarea serviciilor de mediere cu materiale promoționale corespunzătoare	Anual Trimestrul IV	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Agenția de Investiții; Ministerul Economiei misiuni diplomatice	Cursuri anuale de instruire organizate; numărul de reprezentanți ai corpului diplomatic instruiți	Pe data de 18.08.2022, la Chișinău a avut loc evenimentul “Reuniunea Anuală a Ambasadorilor”, în cadrul căreia au fost desfășurate cursuri de instruire pentru șefii misiunilor (32 persoane). Adicional, în marja acestui eveniment, a fost organizată cea de-a IV ediție a proiectului inițiat de MAEIE – “Discover Moldova’s Finest”, la care a participat inclusiv Directorul Executiv al Asociației Producătorilor și Exportatorilor de Fructe “Moldova Fruct”, dl Iurie Fală. Adicional, pe data de 29.11.2022, la MAEIE a fost organizată cea de-a cincea reuniune în cadrul platformei de comunicare între șefii misiunilor diplomatice și membrii guvernului RM, având în calitate de invitat special la această ediție pe dl Vladimir Bolea, Ministrul agriculturii și industriei alimentare. În cadrul acestei ședințe, a fost prezentată situația actuală în domeniul agriculturii, succesele și problemele antreprenorilor din RM care activează în domeniul horticola, precum și abordate modalitățile concrete de implicare a MDOC în procesul de accedere pe noile piețe de export pentru produsele moldovenești. Totodată, pentru anul 2023 APEF „Moldova Fruct” are inclus în planul de activitate instruire pentru reprezentanții corpului diplomatic.	MAEIE	Realizat	
8.	Organizarea și participarea la activități de promovare a produselor horticoale pe piețele externe	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; Agenția de Investiții; parteneri de dezvoltare; asociațiile de profil	Numărul de beneficiari susținuți; numărul de participări la expoziții târguri; numărul țărilor în care se exportă fructele	<p>6 Misiuni ale experților străini</p> <p>2 Misiuni consultantului German „Tehnologiile de producerea prunului pentru piețele Germaniei și Austriei”;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Misiune a expertului în tehnologiile de producere a merelor din Italia. - București, România – 11 membri întâlniri cu 6 companii retail - MISIUNE BELGIA – 2 companii - Dubai, Emiratele Arabe Unite <p>7 Misiuni de afaceri interne – au fost vizitate 42 de companii moldovenești</p> <p>3 Vizite de studiu externe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Italia la MacFruit și tehnologii de producere a cireșului - Germania Tehnologii și inovații în producerea prunelor și merelor în sistem organic. - Vizită de studiu în Italia la Salvi Vivai. <p>Expoziții internaționale:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Fruit Logistica Berlin – 12 companii 2.Fruit Attraction, Madrid – 12 companii 3.AgraMe Dubai – 6 companii 4.Indagra Food – 9 companii. <p>Pentru stimularea activităților de promovare a agenților</p>	MAIA Moldova Fruct AIPA APM USAID	Realizat	

						<p>economici, sprijin financiar au primit 6 solicitanți de subvenții, pentru promovarea a 22 de entități, în valoare de 480 411 lei. Cei 22 de reprezentanți ai companiilor din Moldova, au participat la expoziții internaționale din Germania, Anglia, România, Dubai, SUA, Spania, cât prin intermediul Asociației Moldova Fruct, atât și de sine stătător.</p> <p>În anul 2022, pentru promovarea produselor autohtone pe piețele internaționale au fost solicitate 769.653 mii lei din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural.</p> <p>Proiectul APM USAID a susținut participarea producătorilor autohtoni la cca 70 evenimente și activități de promovare a produselor horticole cu participarea a cca 145 companii producătoare autohtone.</p> <p>Exportul produselor horticole, preponderant este efectuat în țările CSI (Federația Rusă), pe piața României, Kirghizstan, Arabia Saudită, Qatar, EAU, Spania, Kazahstan, Germania, Ucraina, Franța, Asia (Laos, Malaezia și Bangladesh) și Africa (Angola) și altele.</p>			
9	Elaborarea studiilor sectoriale pentru subsectoarele horticole pentru a informa rapid sectorul despre tendințele piețelor de export și diversificarea exportului	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Parteneri de dezvoltare; asociațiile de profil	Număr de studii elaborate	<p>APM a oferit suport în realizarea și susținerea activităților de dezvoltare a pieței prin Planificarea de Marketing și Export a Sectorului (SEMP), un proces participativ prin care APM și partenerii săi din fiecare sector au analizat și au prioritarizat piețele țintă. Prin procesul SEMP, proiectul a reunit părțile interesate – inclusiv producătorii, consolidatorii, exportatorii, asociațiile industriale, instituțiile guvernamentale și parteneri de dezvoltare – pentru a analiza în complex atât piața internă, cât și piețele externe cu scopul de a înțelege care sunt tendințele pieței, concurenții, avantajele și dezavantajele competitive ale Republicii Moldova. Pe baza acestei analize, APM și părțile interesate au prioritarizat lista piețelor țintă de export, au identificat o abordare pentru extinderea vânzărilor pe aceste piețe și au determinat cumpărători posibili de pe acestea. Viziunea comună și strategia coordonată au permis părților interesate din sector să acționeze strategic, decât reactiv față de orice oportunitate nouă.</p> <p>Procesul SEMP, care se repetă practic în fiecare an pentru fiecare lanț valoric cu exporturi mari, a oferit APM informații, identificând unde investițiile (prin granturi, asistența tehnică, instruire și promovare) ar genera cele mai mari profituri din vânzări. Aceasta a inclus elaborarea programelor de granturi pentru a ajuta producătorii să corespundă standardelor cumpărătorilor; activități comune cu asociațiile pentru promovarea producătorilor moldoveni; și sprijinirea relațiilor de piață prin întâlniri de afaceri business-to-business (B2B),</p>	APM USAID Moldova Fruct	Realizat	

					<p>misiuni comerciale pentru cumpărători și promovarea parteneriatelor între procesatorii și producătorii locali.</p> <p>În baza informațiilor obținute prin intermediul SEMP, Proiectul APM a întreprins diferite activități pentru a facilita vânzările atât pe piața internă, cât și pe cea internațională. Activitățile specifice lanțului valoric sunt descrise mai jos, dar, în general, eforturile APM s-au distribuit pe următoarele dimensiuni:</p> <p><i>Susținerea participării la târguri internaționale.</i> Poziționarea Republicii Moldova pe hartă și în subconștientul cumpărătorilor internaționali a fost prioritatea de marketing a APM. Proiectul a acordat susținere pentru 373 de companii și asociații ca acestea să participe la 226 de evenimente comerciale, cum ar fi târguri internaționale, B2B și misiuni comerciale pe durata APM. Proiectul a ajutat participanții la evenimentele comerciale să se pregătească pentru fiecare eveniment, inclusiv să elaboreze oferte comerciale, grafice de disponibilitate a produselor și analize ale costurilor logistice; a oferit îndrumări practice în timpul evenimentelor comerciale cum să interacționeze cu potențialii cumpărători; și a monitorizat companiile pentru a asigura ca la revenire de la aceste evenimente să fie valorificate oportunitățile identificate.</p> <p><i>Profesionalizarea practicilor de marketing și instrumentelor de comunicare:</i> Primele impresii contează, iar puțini producători moldoveni au investit în valorificarea instrumentelor de marketing și comunicare. Mai mult, informații online despre sectorul horticola din Republica Moldova, producătorii moldoveni sau produsele moldovenești disponibile, acum șase ani, erau foarte puține. Din acest motiv APM a depus eforturi semnificative pentru a ajuta producătorii și asociațiile din sector să se prezinte partenerilor prin modernizarea platformelor de comunicare și marketing. Suportul APM a inclus brandingul și dezvoltarea logo-urilor; dezvoltarea paginilor web pentru producători, produse și asociații; instrumente de prezentare virtuală și video digitale; precum și recomandări privind interacțiunea cu potențialii cumpărători. Modelul de dezvoltare a mărcilor comerciale pentru producătorii și exportatorii de fructe, care au beneficiat de sprijinul APM, ulterior a fost aplicat de mulți alți producători și exportatori din sectorul horticola, dezvoltându-și propriile mărci comerciale pentru produsele lor, pagini web și materiale promoționale pentru a-și prezenta companiile cumpărătorilor internaționali. Alte organizații internaționale donatoare au replicat modelele APM și au susținut dezvoltarea tururilor virtuale online.</p> <p><i>Promovarea exportatorilor noi.</i> Mulți producători moldoveni își comercializează produsele prin intermediari, ceea ce uneori influențează formarea prețurilor pentru consumatorul final și</p>			
--	--	--	--	--	---	--	--	--

					<p>limitează oportunitățile de creștere a volumului de vânzări și controlul calității. Din acest motiv, mulți producători moldoveni au încercat să-și exporte produsele și să-și gestioneze singuri lanțul de aprovizionare. Pentru a susține aceste inițiative, APM a oferit suport la lansarea exporturilor companiilor emergente, care au încercat în premieră să-și comercializeze produsele pe piața internațională. Suportul oferit a inclus elaborarea ofertelor comerciale și a instrumentelor de prezentare de bază; stabilirea de contacte și negocieri cu cumpărătorii; dar și asistență pentru pregătirea documentației contractuale, efectuarea procedurilor vamale, aranjamentele logistice și controlul suplimentar al calității produselor și monitorizarea produselor livrate la punctele finale de vânzare.</p> <p>4 Parteneriate, 4 loturi demonstrație, 4 filme educative derulate la AgroTV, 4 Zile de câmp</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vindex-Agro - BAYERR IPM feromoni și produselor biologice; - Prodcar - CORTEVA Micșorarea reziduurilor la mere; - Farm-Prod BMS, Belgia fertilizarea foliară; - Darurile Basarabiei - BASF Utilizarea eficientă PUF (RAK); <p>5 seminare teoretico-practice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ionex Trans – tehnologii moderne de producerea prunului; - Vilora-V.S. Conceptul de producere a merelor „Zero Reziduuri” și cultura prunului, experți din Germania și Italia; - Darurile Basarabiei– Tăiere mecanică în verde la măr; - Elit Fruct modernizarea liniilor de calibrare pentru mere; - Soluții de sortare și pre-răcire la cireșe, PCRR. 				
13.	Elaborarea cadrului normativ pentru implementarea Legii nr. 237/2018 privind controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Acte normative/cadru de implementare elaborat	În cadrul Ședinței Guvernului din 19.01.2022 a fost aprobată Hotărârea de Guvern nr. 32/2022 privind aprobarea listei fructelor și legumelor proaspete supuse controlului de conformitate cu cerințele de calitate și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 929 din 31.12.2009 cu privire la aprobarea „Cerințelor de calitate și comercializare pentru fructe și legume proaspete”. Hotărârea Guvernului nr. 929 din 31.12.2009 a fost completată cu cerințe de calitate pentru 14 produse de larg consum în Republica Moldova (cartofi, ceapă, usturoi, varză, conopidă, morcov, castraveți, vinete, dovlecei, pepene verde, pepene galben, caise, prune, cireșe și vișine). Pentru produsele respective au fost stabilite cerințe minime de calitate, în conformitate cu Standardele adoptate de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU).	MAIA ANSA ME	Realizat	

	proaspete					În vederea implementării prevederilor Legii nr. 237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete, Agenția a elaborat Procedura specifică PS/SA-PV-02/01 din 16.10.2020 "Evaluarea conformității fructelor și legumelor proaspete".			
15.	Aprobarea programelor naționale de promovare a consumului de produse horticoale autohtone	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Educației și Cercetării; Agenția Națională pentru Sănătate Publică; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Programe naționale aprobate	<p>MAIA, de comun cu CIE Moldexpo a organizat târgul producătorilor agricoli "Satul Meu", care a avut loc săptămânal în fiecare sfârșit de weekend începând cu 3 septembrie - 30 octombrie 2022, pe spațiul exterior al C.I.E Moldexpo S.A., str. Ghiocilor, 1, Chișinău, unde producători agricoli autohtoni au promovat consumul de fructe horticoale.</p> <p>Totodată, în perioada 13-16 octombrie 2022 a fost organizată "Săptămâna agroindustrială" – triumf al tendințelor pozitive pentru sectorul agricol și pentru activitatea expozițională. Evenimentul include expozițiile internaționale specializate MOLDAGROTECH (autumn), la ediția a 40-a, aniversară, FARMER, tot la ediție aniversară, a 25-a și târgul "Toamna de Aur", unde la fel a fost promovat consumul produselor horticoale autohtone.</p>	MAIA ME ANSP	Parțial realizat	
16.	Stimularea participării producătorilor horticoali la realizarea programelor naționale de promovare a consumului de produse horticoale autohtone	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Educației și Cercetării; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare; Agenția Națională pentru Sănătate Publică	<p>Mecanisme de stimulare a producătorilor autohtoni identificate și aplicate;</p> <p>numărul de producători implicați în realizarea programelor</p>	<p>Anual pentru promovarea produselor horticoale, dezvoltarea relațiilor între agenții economici și pentru atragerea altor consumatori din afara țării, sunt organizate: Festivalul „Mărului”, (ultima sâmbătă și duminică a lunii septembrie) și Festivalul „Prunei”. Respectivul eveniment este organizat de către consiliile raionale cu suportul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.</p> <p>A fost elaborată și promovată Hotărârea Parlamentului nr.433 din 1990 privind zilele comemorative, zilele de sărbătoare și la zilele de odihnă în Republica Moldova a fost modificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 284 din 6.10.2022, a fost completată cu poziția la pct. 1 lit. A „– Festivalul Național al Prunei (a treia duminică a lunii septembrie)”.</p> <p>Ziua Fructelor 8-9 iulie 2022 satul Racovăț, r-nul Soroca, livada S.R.L. VitalitiFruct Grup - 45 companii participante; 170 de vizitatori.</p> <p>MAIA, de comun cu CIE Moldexpo a organizat târgul producătorilor agricoli "Satul Meu", care a avut loc săptămânal în fiecare sfârșit de weekend începând cu 3 septembrie - 30 octombrie 2022, pe spațiul exterior al C.I.E Moldexpo S.A., str. Ghiocilor, 1, Chișinău, unde producători agricoli autohtoni au promovat consumul de fructe horticoale.</p> <p>Totodată, în perioada 13-16 octombrie 2022 a fost organizată "Săptămâna agroindustrială" – triumf al tendințelor pozitive pentru sectorul agricol și pentru activitatea expozițională. Evenimentul include expozițiile internaționale specializate MOLDAGROTECH (autumn), la ediția a 40-a,</p>	MAIA	Realizat	

						aniversară, FARMER, tot la ediție aniversară, a 25-a și târgul “Toamna de Aur”, unde la fel a fost promovat consumul produselor horticoale autohtone.			
17.	Implementarea în instituțiile de învățământ a Programului „Un fruct pe zi”	2022 Trimestrul IV	Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Program implementat	<p>Ministerul, cu suportul Proiectului Agricultură Performantă în Moldova a elaborat proiectul de Regulament (Program) de distribuire a fructelor în instituțiile preșcolare și școlare, în special mere proaspete direct de la producători.</p> <p>Acest subiect a fost expus pe ordinea de zi în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, unde s-a decis ca MAIA să remită proiectul către Ministerul Educației și Cercetării pentru a prelua activitatea definitivare a proiectului și promovare, conform competențelor.</p> <p>La fel, specialiștii ANSP au participat la o ședință de lucru cu reprezentanții Ministerului Educației și Cercetării pentru expunerea asupra proiectului, care urma să fie expediat în adresa ANSP de către MEC spre avizare, dar până la ziua de azi nu a fost recepționat.</p> <p>Propunerea de includere a subiectului privind asigurarea copiilor din instituțiile de învățământ cu mere de producție autohtonă va rămâne și pentru anul 2023 în planul de acțiuni a Comisiei Naționale pentru Consultări și Negocieri Colective</p>	MAIA MEC	Nerealizat	MEC nu a promovat proiectul și nu a prevăzut mijloace financiare pentru implementarea programului
19.	Monitorizarea permanentă a capacităților și a stocurilor de producție în vederea satisfacerii pieței interne de consum cu produse horticoale autohtone cu înaintarea, după caz, a propunerilor privind echilibrarea cererii și ofertei pe piață	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Economiei; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Volumul producției disponibile în stocuri	Ministerul monitorizează permanent situația privind stocurile interne de producție horticolă, asigurând astfel asigurarea necondiționată a securității alimentare a țării. Astfel, anual sunt transmise către Cancelaria de stat Note privind asigurarea pieței interne cu produse horticoale. Stocurile de mere, pentru perioada de raport constituie cca 100000 mii tone. Stocuri de struguri de masă – cca 17 mii tone.	MAIA	Realizat	
20.	Promovarea „lanțurilor alimentare scurte” și a „vânzărilor directe” prin	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Ministerul Economiei Agenția Națională	Numărul de parteneriate create/consolidate dintre producătorii/p	Nr. de parteneriate stabilite între producători și rețele de magazine/cumpărători – 124. Legea 231/2010 – expunerea pe raft a produselor alimentare provenite din lanțul alimentar scurt în proporție de cel puțin	Moldova Fruct ANSP	Realizat	

	consolidarea parteneriatelor dintre producătorii, procesatorii locali și lanțurile de magazine, inclusiv prin intermediul platformei consiliilor produs			pentru Sănătate Publică; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	procesatorii locali și lanțurile de magazine	50% din lungimea liniară a raftului comercial. ANSP menționează că importanța parteneriatelor și a colaborărilor locale, de exemplu, cele dintre școli și producătorii locali de fructe și legume este inclusă în calitate de prioritate în Ordinul MS nr. 638/2016 cu privire la implementarea Recomandărilor pentru un regim alimentar sănătos și activitate fizică adecvată în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, iar produselor naturale, organice, crescute local, de sezon sunt prioritate în procesul de creare a meniurilor de repartiție în instituțiile de învățământ.			
27.	Extinderea domeniului de înregistrare a produselor de uz fitosanitar deja înscrise în Registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților pentru a corespunde cu domeniul de înregistrare a Uniunii Europene (după modelul procedurii de recunoaștere)	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; Ministerul Sănătății	Registru actualizat, publicat pe pagina web oficială	Această acțiune se realizează în cadrul ședinței Consiliului Republican Interdepartamental pentru aprobarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților (CRI), care se întrunește urmare a solicitărilor parvenite din partea agenților economici pentru examinare, omologare sau recunoaștere a noilor produse de uz fitosanitar și fertilizanți, precum și extinderea utilizării produselor înregistrate anterior pentru alte culturi. Procedura și solicitanții de drept ai extinderii domeniului de aplicare a unui produs de uz fitosanitar și a unor fertilizanți omologați deja în alte scopuri decât cele reglementate de respectiva omologare, este reglementată de Hotărârea Guvernului nr. 1307/2005 cu privire la aprobarea Regulamentului privind atestarea și omologarea de stat a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pentru utilizare în agricultură și silvicultură. Astfel, pe parcursul anului 2022, au fost organizate 7 ședințe CRI în vederea extinderii variațiilor produselor de uz fitosanitar și fertilizanților prin procedura de recunoaștere, iar deciziile luate sunt consemnate în procesele verbale ale ședințelor desfășurate. Procesele verbale ale CRI pot fi vizualizate la adresa electronică https://www.pesticide.md/extindere-a-sferei-de-utilizare/ , iar statutul înregistrării produselor poate fi verificat la adresa electronică https://www.pesticide.md/registrul-de-stat/ . În vederea înregistrării produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, ANSA se confirmă la modificările din Registrul de Stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, pentru a corespunde cu domeniul de înregistrare în Uniunea Europeană. Proiectul de Lege cu privire la introducerea pe piață a produselor fitosanitare (anunțată public intenția de elaborare pe (Anunț privind inițierea elaborării proiectului de Lege cu privire la introducerea pe piață a produselor fitosanitare 	MAIA ANSA ME	Parțial realizat	

						Particip.gov.md .			
29.	Elaborarea studiilor de fezabilitate a reabilitării sistemelor centralizate de irigare, inclusiv identificarea modalităților de atragere a fondurilor publice și private	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Asociațiile de profil Fondul de Dezvoltare Durabilă; Agenția „Apele Moldovei”	Studii de fezabilitate elaborate	<p>În scopul repartizării mijloacelor financiare din contul bugetului de stat pentru susținerea procedurilor de întreținere, exploatare, reabilitare și modernizare a sistemelor centralizate de irigare, desecare și a altei infrastructuri asociate - proprietate publică a statului, aflate în gestiunea Agenției „Apele Moldovei”, prin Ordinul Ministrului Mediului nr. 85 din 24.10.2022(Link:http://apelemoldovei.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=205&), a fost aprobat Regulamentul privind condițiile de acordare a mijloacelor financiare din contul bugetului de stat pentru întreținerea sistemelor centralizate de irigare transmise în comodat către Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații. (în continuare AUAI)</p> <p>Astfel, prin Ordinul Agenției „Apele Moldovei” nr. 17 din 14.11.2022 a fost creată Comisia Specială, care examinează cererile și adoptă deciziile privind repartizarea mijloacelor financiare destinate pentru sistemele centralizate de irigare și desecare.</p> <p>În acest sens, în baza documentelor sus menționate, de către AUAI au fost depuse 5 dosare cu propuneri de investiții în conformitate cu Regulamentul, aprobat prin Ordinul Ministerului Mediului nr. 85 din 24.10.2022.</p> <p>Instituția Publică „Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova (FDD Moldova) informează că, planul de activitate și bugetul instituției pentru anul 2022 nu a inclus nemijlocit activități de elaborare a studiilor de fezabilitate privind reabilitarea sistemelor centralizate de irigare. Totodată, în contextul identificării modalităților de atragere a fondurilor publice și private în reabilitarea sistemelor centralizate de irigare, reprezentanții FDD Moldova au participat în activitatea Grupului de lucru instituit de minister pentru pregătirea Proiectului Băncii Mondiale „Investiții în Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură” (AGGRI), a cărui componentă prevede reabilitarea, în mod prealabil, a trei sisteme centralizate de irigare. De asemenea, FDD Moldova a colaborat cu reprezentanții Agenției Franceze de Dezvoltare în contextul lansării proiectului „ Fortificarea guvernantei și reabilitarea infrastructurii de irigare”, care presupune realizarea unei metodologii, iar ulterior a unui studiu de fezabilitate amplu privind sectorul de irigare și reabilitarea infrastructurii de irigare. În acest sens, MAIA, precum și partenerilor externi menționați a fost acordată asistență și expertiză tehnică, fiind elaborate și prezentate informațiile necesare privind infrastructura centralizată de irigare, organizate ședințe de lucru, vizite de informare în teren și colectare a datelor, pregătite și prezentate clarificări și răspunsuri la toate</p>	Ministerul Mediului Agenția „Apele Moldovei FDD Moldova MAIA”	Realizat	

						<p>întrebările parvenite de la reprezentanții donatorilor. Aceste activități vor fi continuate și în semestrul I al anului 2023, în corespundere cu planul de activitate al FDD Moldova aprobat de Consiliul de observatori.</p> <p>Toate studiile de fezabilitate au fost elaborate în termenii stabiliți conform contractului cu prestatorul de servicii. Au fost semnate contractele cu antreprenori pentru construcția unui sistem de irigare cu suprafața terenurilor care vor fi supuse irigării de 75 ha și pentru reconstrucția unui lac de acumulare a apei pentru irigare cu terenuri de 131,68 ha. La fel UCIP IFAD va lansa licitații pentru selectarea antreprenorilor pentru toate proiectele de infrastructură aprobate spre finanțare în anii 2022 -2023.</p>			
30.	Oferirea suportului producătorilor la efectuarea investițiilor în infrastructura fizică aferentă exploatațiilor agricole	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Mediul de afaceri; asociațiile de profil; Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură	Numărul beneficiarilor în raport cu numărul solicitărilor recepționate; valoarea sumelor alocate anual/semestri al pe genuri de activitate	<p>În anul 2022, în baza HG nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului național de Dezvoltare a agriculturii și mediului Rural, au fost oferite subvenții de către stat pentru sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan.</p> <p>Astfel, în anul de raport 227 entități economice au solicitat sprijin financiar în sumă de 106,3 mil. lei fiind efectuate investiții în sumă de 582,3 mil. lei pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) construcția și reabilitarea drumurilor și podurilor de acces la exploatațiile agricole – 20 solicitări; 2) construcția și reabilitarea sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare pentru exploatațiile agricole – 42 solicitări; 3) liniile și echipamentul de alimentare cu energie electrică – 59 solicitări; 4) construcția și reabilitarea bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiile hidrotehnice aferente acestora (diguri, sisteme de scurgere) – 80 solicitări; 5) investițiile efectuate în construcția sistemelor de producere a energiei regenerabile – 46 solicitări; 6) construcția/reconstrucția și renovarea pensiunilor agroturistice rurale – 9 solicitări. <p>Proiectul ADMA „Modernizarea tehnicii și echipamentului agricol” (MAME) Nr. companii finanțate – 74, valoare contracte (53 261 252 MDL).</p>	MAIA AIPA ADMA	Realizat	
31.	Modernizarea și asigurarea activității sistemului de antigrindină și extinderea lui pe toată suprafața	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice	Suprafața protejată contra grindinei acoperită cu sistem antigrindină;	<p>În perioada 07 - 08 decembrie 2022, la Punctul de comandă a Unității de Combateră a Căderilor de Grindină (în continuare UCCG), a fost organizată o vizită de lucru dintre Serviciul Special pentru Influențe Active asupra Proceselor Hidrometeorologice (în continuare Serviciul Special) și reprezentanții Operatoriului Licențiat din teritoriu, SC „Intervenții Active în Atmosferă” SA.</p>	MAIA/Serviciul Special pentru Influențe Active asupra	Realizat	

	republicii. Semnarea acordurilor de permisiune pentru utilizarea în comun a sistemului antigrindină în aria de la hotare				acorduri semnate cu țările vecine	<p>Părțile au convenit: 1. Partea română, va propune Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrintină și de Creștere a Precipitațiilor (AASNACP), modalitățile de îmbunătățire a colaborării între cele două părți, referitor la combaterea căderilor de grindină în apropierea frontierei cu Republica Moldova, urmând ca AASNACP să hotărască modalitățile concrete de acțiune. 2. Partea moldovenească, în termen de până la 01 martie 2023, va prezenta propunerea proiectului de metodologie de interacțiune în comun, în zona de frontieră. 3. Se continuă activitatea de furnizare a informațiilor meteorologice, având la bază contractele de colaborare continuă din ultimii 10 ani, în domeniul schimbului de informații pentru combaterea grindinei în zona de frontieră. În anul 2022 lucrările de protecție antigrintină a culturilor agricole în Republica Moldova au fost efectuate pe o suprafață de 1,665 mil. hectare. Numărul punctelor rachetare (PR) pe teritoriul protejat (TP) a constituit 132 PR. În zona de protecție au fost incluse integral sau parțial 24 raioane.</p> <p>Totodată, comunicăm faptul că sunt purtate negocieri cu România în vederea semnării unui acord privind lansarea rachetelor antigrintină în apropierea liniei de frontieră. În anul de raport, 46 dosare au fost depuse către subvenționare pentru echipament antigrintină și plase anti ploaie în sumă de 39,9 mil. lei. În disponibilitatea FNDAMR, până la finele anului 2022, au fost autorizate spre plată 13,5 mil. lei, diferența urmând a fi achitată din mijloacele FNDAMR pentru anul 2023.</p> <p>Numărul obiectelor investiționale create – 39, care vor proteja o suprafață de cca - 317,8 ha.</p>	Proceselor Hidrometeorologice AIPA		
32.	Stimularea irigației terenurilor noi pentru culturi horticoale în vederea atenuării efectelor negative ale secetei	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p>Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigație; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare</p>	<p>Creșterea suprafeței terenurilor irigate pentru horticoltură până la 91,1 mii ha terenuri noi și investițiile implementate (2025)</p>	<p>Programul de vânzare/cumpărare în rate a echipamentelor de irigare în cadrul Programului dezvoltării sistemului de irigare la scară mică (PDSISM), Nr. companii finanțate-16; Valoare contracte (9.537.600 MDL); Nr. (ha) terenuri irigate-63.</p> <p>Programului de Vânzări în rate 2KR în perioada Post – Compact; Nr. companii finanțate- 20; Valoare contracte (21.611.203 MDL); Nr. (ha) terenuri irigate – 271.</p> <p>Proiectul „Livada Moldovei” Alocarea resurselor financiare din împrumutul BEI, pentru finanțarea sistemelor de irigare performante pentru plantațiile de culturi horticoale a 655 ha ha suprafețe agricole.</p> <p>În semestrul II 2022, Proiectul Livada Moldovei a stimulat lucrări de reabilitare a sistemelor de irigare prin picurare pentru culturi horticoale pe o suprafață de 670,0 ha (83,54 % de îndeplinire a planului). În acest sens: 1. Au fost examinate 46 de formulare de participare a beneficiarilor care au solicitat finanțarea proiectelor investiționale cu scopul de achiziție și instalare a sistemelor de irigare pentru plantațiile horticoale</p>	ADMA „Livada Moldovei” AIPA APM USAID	Parțial realizat	

					<p>existente și noi înființate. 2. Au fost consultați și s-a oferit suportul informațional pentru 67 de beneficiarii a Proiectului în scopul elaborării și dezvoltării planului de afaceri pentru implementarea proiectului investițional legat de finanțarea achiziției sistemelor de irigare a plantațiilor horticoale. 3. Au fost examinate și aprobate eligibilitatea investițiilor a 16 proiecte investiționale în sistemele de irigare și emise Avizul de Eligibilitate și Aprobate dosarele de finanțare de către Instituțiile Financiare Partenerie și OGP AE. 4. Au fost finanțate proiecte investiționale în cadrul Proiectului Livada Moldovei în mărime de 6,5 mil. MDL pentru: 1) Stație de colectare, sistem electric de pompare a apei, 2) Sistem de irigare prin picurare, 3) Construcția Bazinelor de acumulare a apei în scop de irigare, 4) Sistem de filtrare și purificare a apei în scop de irigare.</p> <p>În perioada de raport, AIPA a recepționat 334 cereri de acordare a sprijinului financiar, iar suma subvenției solicitate de producătorii agricoli a constituit 73,8 mil. lei. Către finele anului 2022, s-a reușit achitarea a 92 cereri în sumă de 20,2 mil. lei. Suma subvenției restantă constituie 53,3 mil. lei și urmează a fi alocată din resursele FNDAMR pentru anul 2023. Astfel, sistemele de irigare supuse subvenționării sunt divizate, după cum urmează</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prin picurare/micro aspersiune 266 unități, 2 619,3 ha - Prin aspersiune/sisteme mobile de irigare 45 unități, 2 583,4ha - Rețele de aducție/distribuție 10 unități, 2 184,5 ha - Geo membrană 4 unități, 282,5 ha - Stație de fertigare 2 unități, 49,7 ha - Stație de pompare a apei 7 unități, 93,0 ha <p>Cu un Total de 334 unități și 7 812,4 ha.</p> <p>APM a oferit granturi de aproximativ 480.000 USD (din 2016) pentru tehnologii moderne și extinderea suprafețelor irigate în zonele de irigație centralizate reabilitate.</p>				
33.	Stimularea înființării plantațiilor multianuale intensive cu gama sortimentală solicitată pe piețele regionale	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Numărul de material săditor autohton produs de categorii biologice și stare fitosanitară conform standardelor naționale;	În anul 2022 au fost inspectate în pepiniere pomicele: Plantații mamă altoi -115,9 ha; Plantații mamă portaltoi – 63,5 ha; Câmpul II -136,3 ha; Bacifere-22,2 ha; Decorativ-79,5 ha. Material săditor inspectat în anul 2022 Pomi altoiți Bucăți; Alun-185514 Cais-553737 Cătină-21000 Cireș-691306	ANSA AIPA	Realizat	

					<p>Corn-26900 Gutui-17300 Cătină-8000 Măr-3727318 Migdal-102400 Nuc-627280 Păr-592393 Persic-414789 Prun-971524 Vișin-757413 Total-8674874 Bacifere Agriş-482200 Căpșun-314300 Mur-213400 Zmeur-742600 Coacăz negru-680400 Coacăz roșu-541800 Total – 2 974 700 Eliberate: Certificate valoare biologică -177; Certificate pentru materialul importat -92; -peste 73 mii de certificate fitosanitare la exportul produselor vegetale supuse controlului fitosanitar.</p> <p>Pentru înființarea plantațiilor pomicole, în anul 2022, au fost depuse spre subvenționare 208 proiecte investiționale, în sumă a 43,9 mil. lei pentru înființarea 963,2 ha de livadă. Costul total al proiectelor implementate în cadrul acestei submăsuri, conform datelor declarate de către producătorii agricoli, constituie 242,9 mil. lei.</p> <p>Conform datelor preliminare obținute de la producătorii agricoli, în anul de raport, au fost înființate: Plantații cu culturi nucifere- 373,5 ha; Plantații de măr – 272,3 ha; Plantații de cais – 60,8 ha; Plantații de cireș – 83,0 ha; Plantații de prun – 76,0 ha; Plantații de vișin – 70,2 ha; Plantații de piersic – 22,2 ha; Plantații de păr – 5,2 ha.</p> <p>Totodată în perioada de raport au fost înființarea plantațiilor de arbuști fructiferi pe 26,1 ha dintre care căpșun – 23,0 ha; zmeur – 1,8 ha și mur – 1,3 ha. De asemenea, la această submăsură sunt eligibile subvenționării și plantațiile aromatice. Astfel, în anul de raport, 2 producători agricoli au înființat plantații de levănțică cu o suprafață de 17,3 ha.</p> <p>Pentru înființarea plantațiilor viticole, în anul 2022, au fost depuse 98 solicitări ale sprijinului financiar, în sumă a 19,7 mil.</p>			
--	--	--	--	--	---	--	--	--

						lei, pentru înființarea 315,7 ha de vii și anume: plantații cu soiuri de struguri pentru masă – 85,8 ha; plantații cu soiuri de struguri pentru vin – 229,9 ha.			
34	Stimularea obținerii și producerii materialului săditor autohton cu categorii biologice și stare fitosanitară conform standardelor naționale, precum și modernizării infrastructurii aferente acestui obiectiv	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Organizații de drept public din domeniile cercetării și inovării (instituții de cercetări științifice în domeniile viticulturii, pomiculturii, biotehnologiilor) asociații de profil; parteneri de dezvoltare	Numărul de material săditor autohton produs de categorii biologice și stare fitosanitară conform standardelor naționale; numărul infrastructurii aferente acestui obiectiv modernizate și construite	<p>Au fost inspectate în pepiniera pomicolă: Plantații mamă altoi -115,9 ha; Plantații mamă portaltoi – 63,5 ha; Câmpul II -136,3 ha;</p> <p>Bacifere - 22,2 ha; Decorativ – 79,5 ha. Material săditor inspectat în anul 2022</p> <p>Pomi altoiți Bucăți</p> <p>Alun 185514 Cais 553737 Cătină 21000 Cireș 691306 Corn 26900 Gutui 17300 Cătină 8000 Măr 3727318 Migdal 102400 Nuc 627280 Păr 592393 Persic 414789 Prun 971524 Vișin 757413 Total: 8674874</p> <p>Bacifere</p> <p>Agriș 482200 Căpșun 314300 Mur 213400 Zmeur 742600 Coacăz negru 680400 Coacăz roșu 541800 Total: 2974700</p> <p>Eliberate: Certificate valoare biologică -177; certificate pentru materialul importat -92; - peste 73 mii de certificate fitosanitare la exportul produselor vegetale supuse controlului fitosanitar.</p> <p>Chiar dacă există peste 3.000 de soiuri de plante înregistrate oficial în Moldova, totuși majoritatea soiurilor înregistrate sunt depășite și nu satisfac cerințele actuale ale pieței. În decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a aprobat modificări la Legea nr. 276/2016 privind principiile subvențiilor pentru</p>	ANSA ME	Realizat	

						<p>agricultură și dezvoltare rurală, care oferă fermierilor moldoveni acces la subvenții pentru soiurile de plante înregistrate în cataloagele UE de soiuri de plante, precum baza de date FRUMATIS.</p> <p>APM, împreună cu Asociația „Moldova Fruct” și „Pomuşoarele Moldovei” au chestionat exportatorii, producătorii și pepinierii și au întocmit o listă de 97 de soiuri și 11 portaltoi de cultură, care MAIA a definitivat-o și a fost inclusă în Catalogul național al soiurilor de plante ca anexă specială pentru a informa cultivatorii despre evoluțiile pieței.</p> <p>Lista respectivă urmează a fi o prioritate pentru agenda Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare de testare și înregistrare a soiurilor în următorii cinci ani. Eforturile comune ale tuturor părților interesate cheie din sector vor ajuta fermierii moldoveni să aibă un acces mai bun la noi soiuri de plante, ceea ce va crește competitivitatea pe piețele locale și de export.</p> <p>Prevăzut pentru implementare pentru 2023.</p>			
35.	Stimularea defrișării plantațiilor multianuale îmbătrânite pentru prevenirea răspândirii bolilor și dăunătorilor	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Suprafețe defrișate (estimativ sunt 21 mii ha, inclusiv livezile și viile cu termenul de exploatare depășit)	<p>Pentru defrișarea plantațiilor multianuale au fost înaintate spre subvenționare 460 cereri de acordare a sprijinului financiar în sumă a 56,0 mil. lei pentru defrișarea a 3966,1 ha plantații multianuale dintre care 1594 ha plantații pomicole de specii sămânțoase (preponderent măr, gutui și păr), 667,6 ha plantații pomicole de specii sămburoase (prun, cais, persic, cireș și vișin), 57,4 ha plantații nucifere, 1647,1 ha plantații viticole neproductive (dintre care 329,2 ha plantații cu soiuri de struguri pentru masă și 1317,9 ha plantații cu soiuri de struguri pentru vin. Pentru efectuarea lucrărilor de defrișare, producătorii agricoli au declarat că au efectuat investiții în sumă de 60,3 mil. lei sau din sursele FNDAMR, Guvernul rambursează cca 93% din costul cheltuielilor pentru defrișarea plantațiilor multianuale neproductive.</p> <p>În acest sens, au fost autorizate spre plată 15,5 mil. lei, iar diferența de 41 mil. lei urmând fi achitată din mijloacele FNDAMR pentru anul 2023.</p>	MAIA AIPA	Realizat	
36.	Stimularea creării spațiilor protejate (sere, solare) pentru producerea legumelor	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	241,8 ha de spații protejate și investițiile implementate	<p>În anul 2022 fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 226/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, prin intermediul căreia au fost aprobate mai multe modificări. În Submăsura 1.1. „Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor, a fructelor și a plantelor aromatice, condimentare și medicinale pe teren protejat (sere, solarii, tuneluri)”; suma maximală anuală pe care o poate solicita și primi un producător agricol în cadrul acestei submăsuri a fost majorată de la 1,5 mil lei până la 2,0 mil. lei.</p> <p>Totodată, în anul 2022 au solicitat suport financiar pentru construcția/reconstrucția serelor, solariilor, tunelurilor, 115</p>	MAIA AIPA	Realizat	

					<p>obiecte investiționale, în sumă de 12,6 mil. lei. În limita disponibilului financiar s-a reușit autorizarea spre plată a 55 cereri în sumă de 5,8 mil. lei. Celelalte cereri vor fi achitate din FNDAMR, în mod prioritar, în anul 2023 iar suma restantă constituind 6,9 mil. lei.</p> <p>Ca rezultate, în perioada de raport, au fost construite și modernizate peste 499,6 ha de teren de teren agricol destinat pentru producerea fructelor și legumelor pe teren protejat, dintre care 31,7 ha ocupate de sere de iarnă, 42,5 ha - câmp deschis, 7,8 ha - solarii, 35,3 ha - tuneluri și 382,3 ha - mulcire.</p> <p>Tipul de construcții nou create Sere-19; Solarii 9; Tuneluri 11.</p>				
37.	Stimularea modernizării bazei tehnico-materiale prin continuarea subvenționării tehnicii agricole	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	<p>Baza tehnico-materială modernizată;</p> <p>Numărul de întreprinderi ce au investit în tehnică agricolă</p>	<p>În anul 2022 fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 226/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, prin intermediul căreia au fost aprobate mai multe modificări.</p> <p>Submăsura 1.3. Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional - Mărirea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație în proporție de:</p> <p>1) 25% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, cu excepția combinelor autopropulsate pentru recoltarea strugurilor și tomatelor, pentru care suma maximală constituie 750 mii lei per beneficiar;</p> <p>2) 35% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, care corespunde categoriei de producător agricol micro sau mic, fiind înregistrat cu cel puțin un an precedent celui de subvenționare;</p> <p>3) 50% din costul mașinilor și echipamentului tehnic împotriva înghețului, dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar;</p> <p>4) 50% din costul dronelor utilizate în protecția culturilor agricole, dar nu mai mult de 200 mii lei per beneficiar.</p> <p>Submăsura 2.4. Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till - <i>Domeniul de acțiune:</i> Mărirea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație în proporție de 30% din cost per unitate, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar, pentru utilajul agricol nou, procurat în anul în curs de subvenționare de la furnizorii/distribuitorii din țară sau importat direct de către producătorul agricol, cu anul producerii începând cu anul doi precedent celui de recepționare a cererii de subvenționare, conform anexei nr. 5 la prezentul Regulament.</p> <p>Creșterea productivității și competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului producătorilor la tehnică și utilaje agricole performante este obiectivul general al acestor submăsuri.</p>	MAIA AIPA	Realizat	

						În acest sens, în anul de raport, au fost depuse 2578 dosare de solicitare a sprijinului financiar, în sumă a 338,2 mil. lei, fiind achiziționate diverse tipuri de tehnică și utilaj agricol după cum urmează: Tractoare 954; Combine 70; Tehnică tractată 1185; Tehnică purtată 1730; Semi-remorci 41; Remorci 44; Alte mașini autopropulsate 9; Utilaj și componente 64.			
38.	Sușinerea în continuare a implementării și certificării sistemelor de management a fermelor și a unităților de procesare conform standardelor internaționale GLOBALGAP, ISO 22000 etc.	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Economiei;	Agencia de Intervenții și Plăți în Agricultură; parteneri de dezvoltare; asociațiile de profil	Numărul companiilor certificate în baza standardelor internaționale GLOBALGAP, ISO 22000 etc.	În acest sens, în perioada de raport, AIPA a recepționat 22 dosare de solicitare a sprijinului financiar în sumă de 0,8 mil. lei pentru: 1) certificarea a 8 producători agricoli cu standardele ISO; 2) certificarea a 7 producători agricoli cu GlobalGap. Suma subvenției celor 22 de solicitanți va fi achitată din resursele FNDAMR pentru anul 2023. Cu suportul APM, 11 producători de mere, prune și struguri de masă au obținut certificate Global Good Agricultural Practices (GLOBALG.A.P.) și GLOBALG.A.P. Risk Assessment on Social Practice (GRASP).	MAIA AIPA APM USAID	Realizat	
39	Crearea unui parteneriat între ANSA și fermierii deținători de stații meteo pentru facilitarea schimbului de date privind prognozarea mai eficientă a dezvoltării bolilor și detectarea timpurie a obiectelor de carantină	Anual Trimestrul IV	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	Parteneri de dezvoltare; asociațiile de profil	Platformă pentru informarea operativă și calitativă privind bolile și dăunătorii în horticoltură	-	ANSA	Nerealizat	Nu au fost identificați agenți economici care dețin astfel de stații

40	Implementarea Registrului digital horticola	Anual Trimestrul	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;	Agencia de Interventii și Plăți în Agricultură; parteneri de dezvoltare; asociațiile de profil	Registrul digital creat și funcțional; numărul schimburilor directe comerciale între antreprenori pe lanțurile valorice	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare își propune să accelereze procesul de digitalizare a agriculturii, în scopul creării condițiilor de afaceri mai bune pentru agenții economici. În acest sens, la MAIA a avut loc ședința Consiliului de Coordonare în domeniul digitalizării agricole, la care au participat conducerea ministerului, viceprim-ministrul pentru Digitalizare Iurie ȚURCANU, reprezentanții AIPA, ADMA, STISC, ASP, ARFC, BNS, instituțiilor de cercetare de profil și mediului de afaceri.</p> <p>Părțile au nominalizat prioritățile privind digitalizarea agricolă, precum și responsabilitățile actorilor implicați în proces. Totodată, a fost analizată situația actuală privind deținerea sistemelor informaționale existente, precum și a celor necesare activității instituțiilor vizate în procesul digitalizării serviciilor publice în sectorul agroalimentar.</p> <p>Ministerul cu suportul Proiectului „Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare” (PNUD) din Republica Moldova și cu alți factori de decizie este la etapa de realizare a studiului de fezabilitate aferent acestui registru, sistem ce va centraliza și unifica informațiile agricole și va permite instituțiilor și fermierilor să acceseze toate datele despre entități și parcelele agricole, precum și va facilita procedurile administrative.</p> <p>De asemenea, în anul 2022 a fost aprobat Conceptul Sistemului informațional integrat „e-ANSA”. Sistemul urmează a fi implementat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în anul curent, având ca scop informatizarea proceselor de trasabilitate a produselor alimentare de origine animală și non-animală. Acesta va asigura evidența operatorilor din lanțul alimentar și exploatațiilor acestora, gestiunea măsurilor sanitar-veterinare, evidența investigațiilor de laborator, înregistrarea și diseminarea alertelor, evidența performanței animalelor și culturilor vegetale, gestiunea documentelor eliberate de Agenție și furnizarea serviciilor electronice pentru cetățeni și mediul de afaceri.</p>	MAIA	În proces	
41	Monitorizarea continuă a eficienței și perfecționarea mecanismului de asigurare subvenționată a riscurilor de producție în agricultură		Ministerul Economiei; Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia de Interventii și Plăți pentru Agricultură; Comisia Națională a Pieței Financiare; asociațiile de profil;	Studiu elaborat; proiect de perfecționare elaborat și aprobat	<p>În anul 2022 a fost modificată Legea Parlamentului nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură prin Legea Parlamentului 156/2022.</p> <p>În anul 2022 au fost recepționate condiții speciale de asigurare a riscurilor de producție în agricultură, notificate de către asiguratorii (CA „ASTERRA GRUP” SA; CA „GARANȚIE” SA; „MOLDASIG” SA), precum și au fost generalizate datele aferente asigurării subvenționate în agricultură (prime, despăgubiri, nr. de contracte).</p> <p>Totodată, întru generalizarea uniformă a datelor aferente asigurării subvenționate în condițiile art. 4 din Legea nr. 183/2020 privind asigurarea subvenționată în agricultură,</p>	MAIA CNPF	Realizat	

						CNPF în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a elaborat Raportul privind asigurarea subvenționată în agricultură (Anexa nr. 6 la Hotărârea CNPF nr. 26/15/2011 cu privire la aprobarea formei și conținutului Rapoartelor specializate ale asiguratorilor (reasiguratorilor), în vigoare din data de 02.09.2022.			
42.	Stimularea dezvoltării infrastructurii post-recoltare a produselor horticole	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agencia de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Numărul beneficiarilor susținuți; proiecte de infrastructură implementate	<p>Proiectul „Modernizarea tehnicii și echipamentului agricol” (MAME); Nr. companii finanțate- 8; Valoare contracte (7 882 791 MDL)</p> <p>Volumul total al investițiilor realizate în sectorul horticol al RM prin Proiectul Livada Moldovei: 163,813,990.68 EURO sau echivalentul 3,333,614,710.25 MDL, dintre care volumul creditului BEI alocat în sector constituie 78,162,147.54 euro sau echivalentul a 1,590,599,702.44 MDL. În perioada 2014-2022, Proiectul a contribuit prin activitățile sale la redresarea sectorului horticol, în special la modernizarea echipamentelor și instalațiilor întreprinderilor horticole și a echipamentelor și instalațiilor întreprinderilor din industria de suport, restructurarea și revitalizarea livezilor și podgoriilor și mecanizarea tuturor proceselor horticole. Proiectul a contribuit și la îmbunătățirea dotării laboratoarelor din cadrul instituțiilor educaționale afiliate, în vederea asigurării forței de muncă specializate calificate. De la data începerii proiectului până la sfârșitul anului 2022 au fost alocate 78,162,148 EUR din valoarea totală a împrumutului de 120 de milioane, pentru 423 de proiecte investiționale gestionate de 327 de beneficiari ai proiectului prin 408 scrisori de alocări emise de BEI.</p> <p>Pentru această submăsură, AIPA a recepționat 808 dosare în sumă a 444.3 mil. lei. De menționat că 14 dosare au fost respinse/retrase de către producătorii agricoli pentru nerespectarea criteriilor de eligibilitate stabilite în cadrul normativ. Ca rezultat, valoarea investițiilor efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare este de peste 1456,6 mil. lei, iar suma subvenție achitată de AIPA, până la moment, a constituit 92,8 mil. lei. Suma subvenției restantă constituie 346,5 mil. lei și urmează a fi alocată din resursele FNDAMR pentru anul 2023.</p> <p>Dintre care, pentru SubMăsura 1.6.1 Case de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor, după cum urmează :</p>	MAIA ADMA Livada Moldovei AIPA	Realizat	

					<ul style="list-style-type: none"> - Dosare recepționate 139 - Valoarea investiției 397,1(mil. lei) - Suma solicitată 128,9(mil. lei) - Dosare achitate 32 - Suma achitată 23,7 (mil. lei) <p>- Pentru această submăsură, AIPA a recepționat 808 dosare în sumă a 444.3 mil. lei. De menționat că 14 dosare au fost respinse/retrase de către producătorii agricoli pentru nerespectarea criteriilor de eligibilitate stabilite în cadrul normativ. Ca rezultat, valoarea investițiilor efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare este de peste 1456,6 mil. lei, iar suma subvenție achitată de AIPA, până la moment, a constituit 92,8 mil. lei. Suma subvenției restantă constituie 346,5 mil. lei și urmează a fi alocată din resursele FNDAMR pentru anul 2023.</p> <p>Dintre care, pentru SubMăsura 1.6.1 Case de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor, după cum urmează :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dosare recepționate 139 - Valoarea investiției 397,1(mil. lei) - Suma solicitată 128,9(mil. lei) - Dosare achitate 32 - Suma achitată 23,7 (mil. lei) <p>-Frigidere create și modernizate 107</p> <p>-Case de ambalare create și modernizate 32</p> <p>-Procesarea fructelor 23</p> <p>-Procesare struguri 36</p> <p>-Procesare legumelor și cartofului 2</p> <p>-Uscarea fructelor 18</p> <p>-Congelarea fructelor 2</p> <p>-Congelarea legumelor 2</p> <p>-Procesarea cerealelor 463</p> <p>-Uscarea cerealelor 72</p> <p>-Procesarea primară/ finită a laptelui 9</p> <p>-Procesarea primară /finită a cărnii 16</p> <p>-Procesarea primară/ finită a mierii 15</p>			
42.1.Sporirea capacităților de	Anual Trimestrul	Ministerul Agriculturii și	Agenția de Intervenții și	Frigidere noi cu capacitatea de 338 mii	Proiectul „Modernizarea tehnicii și echipamentului agricol” (MAME); Nr. companii finanțate – 1; Valoare contracte (1 888 891 MDL).	ADMA AIPA	Realizat	

	depozitare frigorifică și legumicolă	IV	Industria Alimentare	Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare; mediul de afaceri	tone; depozite legumicole cu capacitatea de 125 mii tone	Au fost construite și modernizate - Frigidere create și modernizate 107 prin intermediul Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural.			
	42.2.Sporirea capacităților de sortare și ambalare	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare; mediul de afaceri	45 mii tone pentru case de ambalare	Proiectul „Modernizarea tehnicii și echipamentului agricol” (MAME); Nr. companii finanțate – 4; Valoare contracte (4 422 240 MDL). Au fost construite și modernizate-Case de ambalare create și modernizate 32, prin intermediul Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural.	ADMA AIPA	Realizat	
48.	Extinderea măsurilor eligibile pentru Măsura 5. „Servicii de consultanță și formare”, prevăzută de Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 în vederea dezvoltării grupurilor de producători și parteneriatelor pe	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură	Numărul beneficiarilor susținuți	Numărul beneficiarilor susținuți – 188; Elaborarea pachetului de documente în scopul atragerii surselor financiare adiționale din proiectele externe - 61; Instruiri specializate pentru producătorii agricoli - 80; Elaborarea planului de afaceri, inclusiv asistență consultativă – 47.	MAIA	Realizat	

	lanțul valoric al produselor horticole								
49.	Ajustarea asistenței și facilitarea cooperării (instrumente economice, fiscale, legale) prin introducerea pentru grupurile de producători a unor mecanisme de stimulare mai accentuate	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenții și Plăți pentru Agricultură; asociațiile de profil	Numărul beneficiarilor susținuți	<p>În anul 2022 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 226/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, prin intermediul căreia au fost aprobate mai multe modificări. Conform modificărilor, în scopul încurajării asocierii producătorilor agricoli a fost aprobată mărirea sprijinului financiar acordat unui beneficiar în cadrul unui an de subvenționare, cumulativ pe toate măsurile/submăsurile de sprijin, nu poate depăși suma de 5,0 mil. lei per beneficiar, iar pentru grupurile de producători și cooperativele de întreprinzător valoarea sprijinului financiar se majorează cu 50% din valoarea subvenției autorizate.</p> <p>În anul 2022 au fost solicitate subvenții, în temeiul la 8 dosare depuse pentru grupuri de producători, în sumă de 4,4 mil. lei, în cadrul Submăsurii 1.8. Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli.</p>	MAIA AIPA	Realizat	
51.	Actualizarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.482/2017 în funcție de cererea pieței muncii	Anual Trimestrul IV	Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Universitatea Tehnică a Moldovei; Comitetul Sectorial pentru Formarea Profesională din Agricultură și Industria Alimentară; asociațiile de profil; partenerii de dezvoltare	Nomenclatorul 1 domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior actualizat	<p>Pentru racordarea la piața muncii au fost actualizate:</p> <p>1) Hotărârea Guvernului nr. 482/2017 „Cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior” modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 332/2022;</p> <p>2) Hotărârea Guvernului nr.853/2015 ”Cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională, al specialităților și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic post-secundar și post-secundar non-terțiar” modificat prin Hotărârea Guvernului nr. 333/2022.</p> <p>Totodată, comunicăm faptul că, în anul 2022 Nomenclatorul nu a fost actualizat.</p> <p>Nomenclatorul a fost modificat prin HG nr. 348 din 10.06.20, MO142-149/12.06.20 art.445; în vigoare din 12.06.2020</p> <p>Clasificatorului Ocupațiilor din Republica Moldova aprobat prin HG 208 din 30.09.2021.</p> <p>SCÎCA, Centrul Metodic pentru Învățământ a analizat și elaborat Notă informativă pentru coordonarea de către MAIA a 2 planuri de învățământ din domeniul agricol, actualizate de Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație și Instituțiile de învățământ profesional tehnice din subordinea MAIA, inclusiv la programe de studii: Agronomie și Amenajarea parcurilor și grădinilor publice, unde a fost introdus Unitatea de curs Îmbunătățiri funciare. Programele de studii au fost coordonate de MAIA. 2.Centrul Metodic pentru Învățământ</p>	MEC MAIA ME	Realizat	

						asigurat suport metodic la elaborarea Curriculumului pentru unitățile de Îmbunătățiri funciare la programele de studii Agronomie, Amenajarea parcurilor și grădinilor publice și Legumicultură și pomicultură. a fost aprobat de către MEC prin ordinul nr. 634 din 01.07.22			
54.	Actualizarea și coordonarea Planurilor Strategice de Dezvoltare a instituțiilor din domeniul educației, științei și inovării în concordanță cu necesitățile pieței muncii, inclusiv prin implicarea asociațiilor de profil și sectorului privat	2022 Trimestrul IV	Ministerul Educației și Cercetării	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Universitatea Tehnică a Moldovei; instituții de învățământ profesional tehnic	Planuri Strategice de Dezvoltare a instituțiilor din domeniul educației, științei și inovării actualizate	<p>Planurile de Dezvoltare Strategică (PDS) sunt revizuite anual, la nivel de Senat, și o dată la 5 ani, la nivel de Minister de resort și Minister al Educației și Cercetării, în conformitate cu Planul-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de master (ciclul II) și integrate, Ordin MECC nr. 120/2020, precum și cu documentele strategice din domeniu și cu necesitățile pieței muncii. Dar Ministerul Educației și Cercetării nu coordonează aceste PDS.</p> <p>Modernizarea curriculumului în cadrul programelor de studii pentru sistemul de învățământ agricol. 1. Potrivit H/G nr.485/2022, cu privire la reorganizarea prin fuziune (absorbție) a unor instituții din domeniile educației, cercetării și inovării și modificarea unor hotărâri ale Guvernului, Universitatea Tehnică a Moldovei pentru anul viitor de studii va revizui/moderniza planurile de învățământ pentru învățământul din sectorul agricol în conformitate cu Strategia națională de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2023-2030. Conform Planului-cadru pentru studii superioare de licență (ciclul I), de master (ciclul II) și integrate, aprobat prin Ordinul nr. 120 din 10.02.2020. În conformitate cu art.70 din Codul educației nr. 152/2014, instituțiile de învățământ superior dispun de statut de autonomie universitară, elaborează planurile de studii și programele analitice în conformitate cu standardele.</p> <p>APM a oferit suport Școlii profesionale din Nisporeni (curriculum pentru culturi bacifere, o nouă meserie “Cultivator-procesator de bacifere”, laborator culturi bacifere, lot didactic culturi bacifere, program de start up), Universității Agrare din Moldova (irigații, standarde de calificare în horticultură, laborator hidroameliorații, pentru a îmbunătăți baza tehnico-materială, curriculumul și a stabili parteneriate cu sectorul privat. Suport total – peste 2.5 mln lei.</p> <p>În februarie 2022 cu suportul APM a fost organizat Forumul Forței de Muncă în Agricultură.</p>	MEC APM USAID	Realizat	În urma controalelor inopinate în instituții se verifică și Planurile de Dezvoltare Strategică.
58.	Dezvoltarea serviciilor de formare continuă a specialiștilor angajați în sectorul horticola prin elaborarea și	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Universitatea Tehnică a Moldovei; instituții de învățământ profesional tehnic	Servicii de formare continuă prestate	Servicii de formare continuă prestate	MAIA	Realizat	
						Numărul de programe- 3 Numărul de instruirii/cursuri-4 Numărul de beneficiari- 88			

	implementarea cursurilor de scurtă durată, de formare continuă								
63.	Crearea și înregistrarea în Catalogul soiurilor de Plante al Republicii Moldova de noi soiuri ale culturilor horticole	Anual Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare; Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante; parteneri de dezvoltare	Soiuri noi create și/sau înregistrate în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova	<p>Pentru testarea soiurilor noi de plante horticole : - în scopul testării valorii culturale și de utilizare (VCU) au fost recepționate și înregistrate 28 de cereri de la 7 companii străine și 7 entități autohtone, printre care 4 private, pentru 11 specii de plante (3 soiuri de măr, 3 soiuri de nuc și alun și 22 soiuri pentru 8 specii de plante legumicole); - în scopul examinării Distinctivității, Uniformității și a Stabilității (DUS) au fost recepționate 12 de cereri pentru protecția dreptului amelioratorului a: unui soi vița de vie, 5 soiuri de tomate, 4 soiuri de plante fructifere și 2 soiuri ornamentale.</p> <p>- S-a organizat și testat valoarea culturală și de utilizare (VCU) a 66 soiuri noi pentru 13 specii de plante horticole (49 soiuri pentru 8 culturi legumicole; 15 soiuri noi pentru 4 specii de plante fructifere și nucifere și 2 soiuri de vita de vie);</p> <p>- S-a organizat și examinat Distinctivitatea, Uniformitatea și Stabilitatea (DUS) a 10 soiuri soi pentru 8 specii de plante horticole;</p> <p>S-a înregistrat în Catalogul soiurilor de plante (ediția 2023) 17 soiuri noi de plante (11 soiuri pentru 5 culturi legumicole și 6 soiuri pentru 4 specii de plante fructifere și nucifere); - Pentru soiuri noi de plante horticole a elaborat și remis la AGEPI 7 rapoarte tehnice și descrieri oficiale de soi pentru eliberarea brevetului de protecție a dreptului amelioratorului;</p> <p>- S-a conlucrat cu 150 de menținători și amelioratori a soiurilor de plante în Catalog, editia 2023 sau testarea soiurilor privind VCU și DUS.</p> <p>Conform Acordului de colaborare dintre UASM și Comisia de stat privind instruirea cadrelor calificate în domeniul agriculturii, în anul de referință un angajat a Comisiei a continuat cursul de masterand (agricultura conservativă); un angajat - de doctorand (ameliorarea și producerea de semințe), iar 3 studenți - au susținut practica de producere în cadrul cursului de licență.</p> <p>În anul 2022 de către IP Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare la capitolul îndeplinirii acțiunii „Crearea și înregistrarea în Catalogul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova de noi soiuri ale culturilor horticole” din cadrul programului elaborat, au fost înaintate spre înregistrare 2 soiuri de păr – Butirra de Roma și Heliodor, un soi de cais – Lady Cot și 3 soiuri de cireș – Frisco, Roial Helen și Ferdous. Este necesar de menționat că soiul de păr</p>	MAIA CSPTSP IP ISPHTA	Realizat	

						Heliodor este creat în cadrul IP IȘPHTA și brevetat.			
69.	Modificarea Legii nr.312/2013 privind grupurile de producători și asociațiile acestora în vederea extinderii conceptului de grup de producători	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Lege modificată	<p>Ultimele modificări ale legii, aprobate la 11 iunie 2020 prin Legea nr. 92, au impulsivat necesitatea elaborării și promovării unui proiect de act normativ pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de recunoaștere a grupurilor de producători agricoli. Astfel prin Hotărârea Guvernului nr. 695 din 23.09.2020, acesta a fost aprobat.</p> <p>Aspectul cel mai important al procedurii de recunoaștere a grupurilor de producători fiind posibilitatea accesării sprijinului financiar nerambursabil din partea statului, pe parcursul a 5 ani din momentul recunoașterii acestora.</p> <p>Totodată, Ministerul are ca prioritate în perioada următoare modificarea Legii nr. 312/2013 în contextul fortificării capacităților grupurilor și asigurării funcționării durabile a acestora.</p>	MAIA	Parțial realizat	
70.	Îmbunătățirea măsurilor de sprijin din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și a Mediului Rural în vederea stimulării asocierii producătorilor agricoli	2022 Trimestrul IV	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură; asociațiile de profil; parteneri de dezvoltare	Act aprobat	<p>În anul 2022 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 226/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 455/2017, prin intermediul căreia au fost aprobate mai multe modificări. Conform modificărilor, în scopul încurajării asocierii producătorilor agricoli a fost aprobată majorarea de la 50 la 75% a subvenției pentru investițiile eligibile efectuate de grupurile de producători și cooperativele de întreprinzător în dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare.</p>	MAIA	Realizat	

* **Notă** – mijloacele financiare incluse în Planul de acțiuni vor fi planificate/alocate de către autoritățile/instituțiile responsabile de legile bugetare anuale, în funcție de posibilitățile financiare și evoluția indicatorilor macroeconomici.

Abrevieri:

MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova

ME – Ministerul Economiei

ANSA – Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor

ADMA- Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii

CCI a RM – Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova

CNPF - Comisia Națională a Pieței Financiare

ANCD - Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare

CSTSP – Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante

IȘPHTA – Institutul Științific - Practic de Horticultură și Tehnologii Alimentare

UCIMPA BM - Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul agriculturii, finanțate de Banca Mondială

FDD Moldova - Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova

AIPA – Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură

USAID – Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

APM – Agricultura Performantă în Moldova